

SZTUKA LUDOWA OD NOWA
VOLKSKUNST WIEDER NEU

Szczecin • Odeberg
2024

Pomysłodawca projektu | Projektidee

Romana Krzewicka

Tekst | Texte

Romana Krzewicka, Andrzej Łazowski,
Heike Rocher

Autorzy zdjęć | Fotos

Laura Dobrowolska, Andrzej Łazowski

Tłumaczenie na język niemiecki

Übersetzung ins Deutsche

Beata Kana
Irena Obstawska

Koordinacja projektu | Projektkoordination

Marta Szczepaniak

Redakcja | Redaktion

Marta Szczepaniak, Beata Kana,
Małgorzata Szczęsna

Skład, druk | Satz, Druck

Drukarnia Kadruk w Szczecinie
kadruk.pl

Organizatorzy projektu | Projektveranstalter

Stowarzyszenie Czas Przestrzeń Tożsamość

Perspektive Oderberg e.V.

Wydawca | Herausgeber

Stowarzyszenie Czas Przestrzeń Tożsamość
ul. Księcia Józefa Poniatowskiego 33D
71-111 Szczecin
www.cpt.org.pl

ISBN: 978-83-66874-15-2

Copyright:

Stowarzyszenie Czas Przestrzeń Tożsamość
i autorzy, 2024

Podziękowania za udostępnienie kolekcji
dla Stowarzyszenia Mieszkańców i Mitośników
Pogodna „Pogodniak”

Wir bedanken uns bei dem Förderverein
des Stadtteils Pogodno „Pogodniak” für
die Zurverfügungstellung

Katalog powstał w ramach projektu
„Sztuka ludowa od nowa”.
Projekt dofinansowany ze środków rezerwy
celowej budżetu państwa oraz z budżetu
Miasta Gminy Szczecin.

Der Katalog entstand im Rahmen des Projekts
„Volkskunst wieder neu”. Das Projekt wird aus
der zweckgebundenen Rücklage
des Staatshaushalts und dem Haushalt
der Stadt Szczecin kofinanziert

KPF
FMP

Interreg

Mecklenburg-Vorpommern / Brandenburg / Polska

Kofinanziert von der
Europäischen Union
Dofinansowany przez
Unię Europejską

SZTUKA LUDOWA OD NOWA
VOLKSKUNST WIEDER NEU

Wstęp

Zapraszamy do wejścia w świat ceramiki, wełny i drewna. Artyści i twórcy ludowi, korzystając z naturalnych zasobów, przyodziali je w kształty i wzory, tak by stały się nie tylko użyteczne, ale i piękne.

Inspirowane twórczością ludową tkaniny, talerze, dzbanki, misy i wazony systematycznie wracają na salony w coraz to nowych odstonach, przybliżając nas do natury i historii zaklętej we wzorach i kolorach.

Na wystawie Kultura Ludowa Od Nowa ich czas powrócił. Prezentowane przedmioty stają się przykładem ponadczasowego dizajnu, świetnie odnajdującego się we współczesnych wnętrzach.

Zamknięte w przestrzeni wystawy pozwalają zanurzyć się w głębokiej wsi, przywołując wspomnienia z dzieciństwa, pozwalając poczuć zapach wiejskich jabłek, mleka prosto od krowy, łąk, pól i ciepłego dotyku lnu i wełny.

Każdy z nas może inaczej odczuwać pokazane obiekty, może nadawać im własne znaczenie. Może zachwycić się prostotą lub precyzją techniki wykonania, symboliką lub jednoznacznością wzoru, gładkością lub porowatością faktury.

Zanurzmy się więc w kulturze ludowej. Całym sercem zapraszamy – obejrzyj katalog, poznaj ten świat wraz z nami i odczytaj go od nowa.

Zespół Stowarzyszenia
Czas Przestrzeń Tożsamość

Vorwort

Willkommen in der Welt der Keramik, der Wolle und des Holzes. Künstler und Volkskünstler haben die natürlichen Ressourcen in Formen und Muster gehüllt, so dass sie nicht nur nützlich, sondern auch schön sind.

Von der Volkskunst inspirierte Textilien, Teller, Krüge, Schalen und Vasen kommen in immer neuen Formen wieder zum Vorschein und bringen uns die Natur und die Geschichte näher, die in Mustern und Farben verzaubert sind.

In der Ausstellung Volkskultur wieder neu ist ihre Zeit zurückgekehrt. Die ausgestellten Objekte werden zu einem Beispiel für zeitloses Design, das perfekt in zeitgenössischen Innenräumen Platz findet. Im Ausstellungsraum lassen sie uns in die Tiefe des ländlichen Lebens

eintauchen, wecken Erinnerungen an die Kindheit, lassen uns den Duft von Äpfeln auf dem Land, von frisch gemolkener Milch, von Wiesen und Feldern und den warmen Hauch von Flachs und Wolle riechen.

Jeder von uns kann die ausgestellten Objekte anders erleben, kann ihnen seine eigene Bedeutung verleihen. Man kann sich an der Schlichtheit oder Präzision der Herstellungstechnik, an der Symbolik oder Deutlichkeit des Musters, an der Glätte oder Porosität der Textur erfreuen.

Vertiefen wir uns also in die Volkskultur. Sehen Sie sich den Katalog an, erkunden Sie mit uns diese Welt und entdecken Sie diese wieder neu.

Das Team des Vereins
Czas Przestrzeń Tożsamość

KOSZULA Z HAFTEM LNIANA

SPÓDNICA „DYMKA”

Katarzyna Żuk zamieszkała Suliszewo powiat Choszczno
Okres powstania: trzecia tercja XX wieku

BESTICKTES LEINENHEMD

ROCK „DYMKA”

Katarzyna Żuk wohnhaft in Suliszewo, Kreis Choszczno
Entstehungszeit: letztes Drittel des 20. Jahrhunderts

SPÓŁDZIELNIA PRACY PRZEMYSŁU LUDOWEGO I ARTYSTYCZNEGO KAMIONKA W ŁYSEJ GÓRZE

Patery

Dzban

Okres powstania: trzecia tercja XX wieku

TKANINA TKANA KILIMY

Okres powstania: trzecia tercja XX wieku

ARBEITSGENOSSENSCHAFT FÜR VOLKS- UND KUNSTGEWERBE KAMIONKA IN ŁYSA GÓRA

Wandteller

Krug

Entstehungszeit: letztes Drittel des 20. Jahrhunderts

GEWEBE KELIMS

Entstehungszeit: letztes Drittel des 20. Jahrhunderts

SPÓŁDZIELNIA PRACY PRZEMYSŁU LUDOWEGO I ARTYSTYCZNEGO KAMIONKA W ŁYSEJ GÓRZE

Patery

Okres powstania: trzecia tercja XX wieku

TKANINA TKANA KILIMY

Okres powstania: trzecia tercja XX wieku

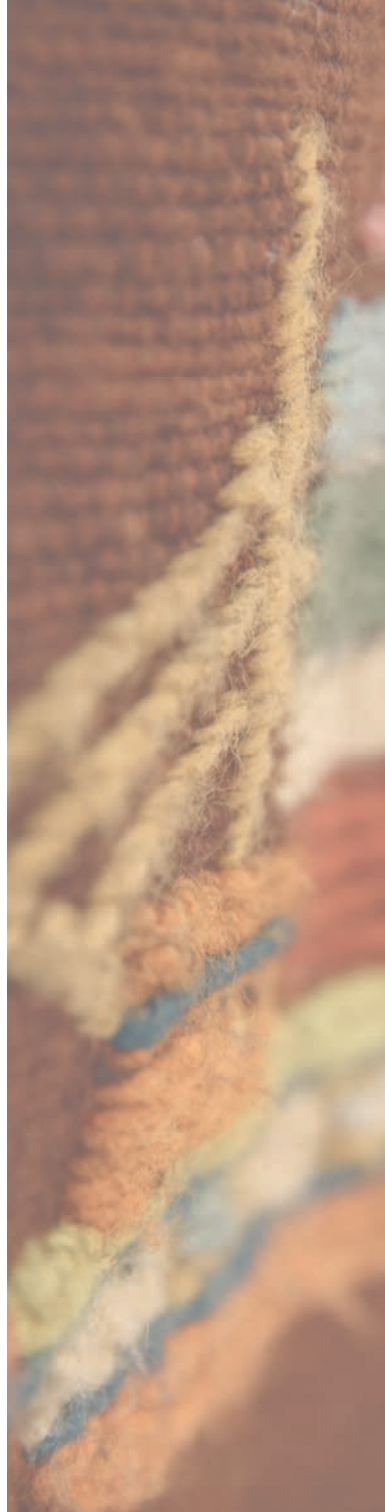
ARBEITSGENOSSENSCHAFT FÜR VOLKS- UND KUNSTGEWERBE KAMIONKA IN ŁYSA GÓRA

Wandteller

Entstehungszeit: letztes Drittel des 20. Jahrhunderts

GEWEBE KELIMS

Entstehungszeit: letztes Drittel des 20. Jahrhunderts

CERAMIKA KASZUBSKA R. NECEL

Wazon

Dzban

Misa

Okres powstania: trzecia tercja XX wieku

SPÓDNICA „DYMKA”

Katarzyna Żuk zamieszkała Suliszewo powiat Choszczno

Okres powstania: trzecia tercja XX wieku

KASCHUBISCHE KERAMIK R. NECEL

Blumenvasen

Krug

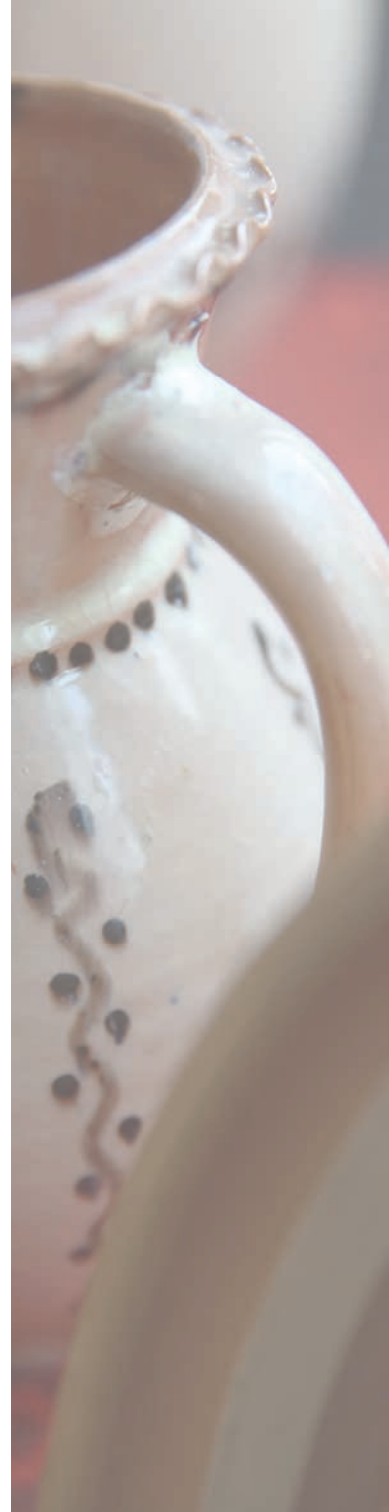
Schale

Entstehungszeit: letztes Drittel des 20. Jahrhunderts

ROCK „DYMKA”

Katarzyna Żuk wohnhaft in Suliszewo, Kreis Choszczno

Entstehungszeit: letztes Drittel des 20. Jahrhunderts

CENTRALA PRZEMYSŁU LUDOWEGO I ARTYSTYCZNEGO „CEPELIA”

Wzory opolskie wykonane przez twórcynie ludowe:

Patera

Filiżanki

Wazon

Okres powstania: druga połowa XX wieku

KOSZULA „KUCEK”

Katarzyna Żuk zamieszkała Suliszewo powiat Choszczno

Okres powstania: trzecia tercja XX wieku

BEZIRKSGENOSSENSCHAFT FÜR VOLKS- UND KUNSTINDUSTRIE „CEPELIA”

Motive aus der Region Opole, die Werke von
Volkskünstlerinnen:

Wandteller

Tassen

Blumenvase

Entstehungszeit: zweite Hälfte des 20. Jahrhunderts

HEMD „KUCEK”

Katarzyna Żuk wohnhaft in Suliszewo, Kreis Choszczno

Entstehungszeit: letztes Drittel des 20. Jahrhunderts

PATERY STEFAN KNIAT

Okres powstania: druga połowa XX wieku

KOSZULA Z HAFTEM LNIANA

Katarzyna Żuk zamieszkała Suliszewo powiat Choszczno
Okres powstania: trzecia tercja XX wieku

WANDTELLER STEFAN KNIAT

Entstehungszeit: zweite Hälfte des 20. Jahrhunderts

BESTICKTES LEINENHEMD

Katarzyna Żuk wohnhaft in Suliszewo, Kreis Choszczno
Entstehungszeit: letztes Drittel des 20. Jahrhunderts

SPÓŁDZIELNIA PRZEMYSŁY LUDOWEGO I ARTYSTYCZNEGO „BOLESŁAWIEC”

Patery z serii „Motywy Zdobnicze Śląskie”
projekt Bronisław Wolanin
Okres powstania: trzecia tercja XX wieku

TKANINA TKANA KILIMY Z HAFTEM

Okres powstania: trzecia tercja XX wieku

GENOSSENSCHAFT FÜR VOLKS- UND KUNSTINDUSTRIE „BOLESŁAWIEC”.

Teller aus der Serie „Schlesische Dekormotive”,
entworfen von Bronisław Wolanin
Entstehungszeit: letztes Drittel des 20. Jahrhunderts

GEWEBE KELIMS MIT STICKMUSTERN

Entstehungszeit: letztes Drittel des 20. Jahrhunderts

SPÓŁDZIELNIA PRACY PRZEMYSŁU LUDOWEGO I ARTYSTYCZNEGO KAMIONKA W ŁYSEJ GÓRZE

Patery

Okres powstania: trzecia tercja XX wieku

KOSZULA Z HAFTEM LNIANA

Katarzyna Żuk zamieszkała Suliszewo powiat Choszczno

Okres powstania: trzecia tercja XX wieku

ARBEITSGENOSSENSCHAFT FÜR VOLKS- UND KUNSTGEWERBE KAMIONKA IN ŁYSA GÓRA

Wandteller

Entstehungszeit: letztes Drittel des 20. Jahrhunderts

BESTICKTES LEINENHEMD

Katarzyna Żuk wohnhaft in Suliszewo, Kreis Choszczno

Entstehungszeit: letztes Drittel des 20. Jahrhunderts

„CHAŁUPNIK” SPÓŁDZIELNIA PRACY
RĘKODZIEŁA LUDOWEGO W IŁŻY

Misy

Okres powstania: trzecia tercja XX wieku

TKANINA TKANA DWUOSNOWOWA

Okres powstania: trzecia tercja XX wieku

„CHAŁUPNIK” GENOSSENSCHAFT
FÜR VOLKSKUNSTHANDWERK IN IŁŻA

Schüsselset

Entstehungszeit: letztes Drittel des 20. Jahrhunderts

GEWEBE DOPPELKETTE

Entstehungszeit: letztes Drittel des 20. Jahrhunderts

SPÓŁDZIELNIA PRACY PRZEMYSŁU LUDOWEGO I ARTYSTYCZNEGO KAMIONKA W ŁYSEJ GÓRZE

Wazon

Okres powstania: trzecia tercja XX wieku

TKANINA TKANA DWUOSNOWOWA

Okres powstania: trzecia tercja XX wieku

ARBEITSGENOSSENSCHAFT FÜR VOLKS- UND KUNSTGEWERBE KAMIONKA IN ŁYSA GÓRA

Vase

Entstehungszeit: letztes Drittel des 20. Jahrhunderts

GEWEBE DOPPELKETTE

Entstehungszeit: letztes Drittel des 20. Jahrhunderts

REJONOWA SPÓŁDZIELNIA PRZEMYSŁU LUDOWEGO I ARTYSTYCZNEGO TOMASZÓW MAZOWIECKI

Wazony

Okres powstania: trzecia tercja XX wieku

TKANINA TKANA BIEŻNIK

Okres powstania: trzecia tercja XX wieku

TKANINA TKANA DWUOSNOWOWA

Okres powstania: trzecia tercja XX wieku

BEZIRKSGENOSSENSCHAFT FÜR VOLKS- UND KUNSTINDUSTRIE TOMASZÓW MAZOWIECKI

Blumenvasen

Entstehungszeit: letztes Drittel des 20. Jahrhunderts

GEWEBE TISCHLÄUFER

Entstehungszeit: letztes Drittel des 20. Jahrhunderts

GEWEBE DOPPELKETTE

Entstehungszeit: letztes Drittel des 20. Jahrhunderts

SPÓŁDZIELNIA PRZEMYSŁY LUDOWEGO I ARTYSTYCZNEGO „BOLESŁAWIEC”

Butelka

Okres powstania: trzecia tercja XX wieku

TKANINA TKANA SUMAK

Okres powstania: trzecia tercja XX wieku

TKANINA TKANA DWUOSNOWOWA

Okres powstania: trzecia tercja XX wieku

GENOSSENSCHAFT FÜR VOLKS- UND KUNSTINDUSTRIE „BOLESŁAWIEC”.

Flasche

Entstehungszeit: letztes Drittel des 20. Jahrhunderts

GEWEBE WANDBEHANG

Entstehungszeit: letztes Drittel des 20. Jahrhunderts

GEWEBE DOPPELKETTE

Entstehungszeit: letztes Drittel des 20. Jahrhunderts

SPÓŁDZIELNIA PRACY PRZEMYSŁU LUDOWEGO I ARTYSTYCZNEGO KAMIONKA W ŁYSEJ GÓRZE

Wazon

Okres powstania: trzecia tercja XX wieku

TKANINA TKANA SUMAK

Okres powstania: trzecia tercja XX wieku

TKANINA TKANA DWUOSNOWOWA

Okres powstania: trzecia tercja XX wieku

ARBEITSGENOSSENSCHAFT FÜR VOLKS- UND KUNSTGEWERBE KAMIONKA IN ŁYSA GÓRA

Vase

Entstehungszeit: letztes Drittel des 20. Jahrhunderts

GEWEBE WANDBEHANG

Entstehungszeit: letztes Drittel des 20. Jahrhunderts

GEWEBE DOPPELKETTE

Entstehungszeit: letztes Drittel des 20. Jahrhunderts

SPÓŁDZIELNIA PRZEMYSŁY LUDOWEGO I ARTYSTYCZNEGO „BOLESŁAWIEC”

Świecznik

Okres powstania: trzecia tercja XX wieku

SPÓDNICA „DYMKA”

Katarzyna Żuk zamieszkała Suliszewo powiat Choszczno

Okres powstania: trzecia tercja XX wieku

GENOSSENSCHAFT FÜR VOLKS- UND KUNSTINDUSTRIE „BOLESŁAWIEC”.

Kerzenständer

Entstehungszeit: letztes Drittel des 20. Jahrhunderts

ROCK „DYMKA”

Katarzyna Żuk wohnhaft in Suliszewo, Kreis Choszczno

Entstehungszeit: letztes Drittel des 20. Jahrhunderts

SPÓŁDZIELNIA PRACY PRZEMYSŁU LUDOWEGO I ARTYSTYCZNEGO KAMIONKA W ŁYSEJ GÓRZE

Wazony

Okres powstania: trzecia tercja XX wieku

ARBEITSGENOSSENSCHAFT FÜR VOLKS- UND KUNSTGEWERBE KAMIONKA IN ŁYSA GÓRA

Vasen

Entstehungszeit: letztes Drittel des 20. Jahrhunderts

CENTRALA PRZEMYSŁU LUDOWEGO I ARTYSTYCZNEGO „CEPELIA”

Talerze drewniane

Okres powstania: druga połowa XX wieku

BEZIRKSGENOSSENSCHAFT FÜR VOLKS- UND KUNSTINDUSTRIE „CEPELIA”

Hölzerne Platten.

Herstellungszeitraum: zweite Hälfte des 20. Jahrhunderts

Wolgast

Szczecin

Odeberg

Stowarzyszenie | Verein Perspektive Oderberg e.V.

Perspektive Oderberg e.V. obchodzi w tym roku swoje dziesięciolecie. Członkowie, zarówno rdzenni mieszkańcy jak i nowi, dbają o kontakt i współpracę między różnymi grupami społecznymi, stowarzyszeniami, artystami w Oderbergu i regionie, organizują wydarzenia społeczno-kulturalne oraz projekty artystyczne i transgraniczne. Rewitalizacja starego miasta i dawnego ratusza ma tu kluczowe znaczenie.

Die „Perspektive Oderberg e.V.“ feiert in diesem Jahr ihr 10jähriges Bestehen. Die Mitglieder, Alteinwohner und Zugezogene, kümmern sich um die Kommunikation und Vernetzung der unterschiedlichen Interessengruppen in Oderberg und der Region, organisieren soziokulturelle Veranstaltungen und künstlerische und grenzübergreifende Projekte. Die Belebung der Altstadt und des alten Rathauses sind dabei zentral.

Aktywni członkowie | Aktive Mitglieder sind

Wolfgang Carbon • Angelika Gauert • Ulrich Gehner • Beata Kana • Anke Marquart,
Lea Maria Niemeier • Daniel Rocher • Heike Rocher • Silke Röder • Ari Tittus

Perspektive Oderberg świętuje w tym roku swoje 10-lecie.

Angażujemy się, gdy chodzi o koncepcje rozwoju urbanistycznego i zagospodarowania terenu, gdy omawiane są projekty dotyczące ścieżek rowerowych, ochrony przyrody i lokalnego transportu publicznego. Jesteśmy zaangażowani w tworzenie sieci i kontaktów stowarzyszeń mających siedzibę w Oderbergu, takich jak kluby sportowe, straż pożarna, stowarzyszenia kulturalne i stowarzyszenie muzeum żeglugi śródlądowej.

Członkowie, rdzenni i nowi mieszkańcy, dbają o porozumienie i tworzenie sieci różnych grup w Oderbergu i regionie.

Zauważyliśmy wielką potrzebę spotkań, rozmów i świętowania. Perspektive Oderberg e.V. regularnie organizuje wydarzenia społeczno-kulturalne, projekty artystyczne i transgraniczne.

Każdego roku odbywają się trzy „wspólne jarmarki”, których kuratorem jest Perspektive. Celem jest zaangażowanie wielu osób z Oderbergu w przygotowanie i ich realizację. Zapraszani są zawsze również polscy rzemieślnicy lub organizacje kulturalne z polskiego regionu Odry w pobliżu granicy. Rewitalizacja starego miasta z ogromnym liczbą pustostanów oraz dawnym ratuszem w Oderbergu to kolejne kluczowe kwestie dla Perspektive Oderberg. Wielu mieszkańców i odwiedzających to miasto postrzega rynek i ratusz jako jego serce. Wraz z opuszczeniem ratusza bicie serca ustało. Wykorzystujemy to miejsce i regularnie wypełniamy pomieszczenia spotkaniami i projektami. Tegoroczne wystawy i warsztaty tradycyjnych technik rzemieślniczych z partnerskim stowarzyszeniem Przechwycenie Czasu Tożsamość ze Szczecina przyciągnęły wielu zainteresowanych. Raz w miesiącu odbywa się wieczór kinowy „Leinwand Oderberg”. We wrześniu 2024 artyści i ludzie kultury będą mogli wykorzystać budynek jako miejsce drugiego wydarzenia „Rathausspiele24”. Artyści z miasta, regionu, Berlina i Szczecina odniosą się do aktualnych wydarzeń społecznych. Jest jeszcze wiele pomysłów na działania, spotkania i wymianę w nadchodzącym czasie, ponieważ dialog jest dla nas ważny dla pełnego szacunku i pokojowego współistnienia ludzi. Tych, którzy mieszkają tu od dawna, tych, którzy tu przybyli, i tych, którzy nadal chcą przyjechać.

Die Perspektive Oderberg feiert in diesem Jahr ihr 10jähriges Bestehen.

Wir bringen uns ein, wenn es um die Konzepte für die Stadtentwicklung und die Flächennutzung geht, wenn die Radwegegestaltung, der Naturschutz und der öffentliche Nahverkehr diskutiert werden. Wir wirken mit bei der Vernetzung und Kommunikation der in Oderberg ansässigen Vereine, wie den Sportvereinen, der Feuerwehr, den Kulturvereinen und dem Binnenschiffmuseumverein. Die Mitglieder, Alleinwohner und Zugezogene, kümmern sich um die Kommunikation und Vernetzung der unterschiedlichen Interessengruppen in Oderberg und in der Region.

Wir bemerken ein großes Bedürfnis der Menschen, sich zu begegnen, miteinander zu reden und zu feiern. So organisiert die „Perspektive Oderberg e.V.“ regelmäßig soziokulturelle Veranstaltungen, künstlerische und grenzübergreifende Projekte. Jedes Jahr finden drei „Mitmach- Märkte“ statt, welche von der Perspektive

kuratiert werden. Ziel ist es, viele Oderberger bei der Vorbereitung und Durchführung einzubeziehen. Dabei sind auch immer polnische Kunsthandwerker oder Kulturvereine aus der grenznahen polnischen Oderregion eingeladen. Die Belebung der Altstadt mit ihrem massiven Leerstand und des Alten Rathauses in Oderberg sind für die Perspektive Oderberg ein weiteres zentrales Thema. Als Herz der Stadt wird von vielen Oderbergern und Gästen der Marktplatz und das Rathaus erlebt. Mit dem Leerstand des Rathauses ist der Herzschlag leise geworden. Wir nutzen den Leerstand und füllen die Räume regelmäßig mit lebendigen Begegnungen. Auch Fotoprojekte und Ausstellungen konnten im „Alten Rathaus“ gemeinsam organisiert werden, wie in diesem Jahr die Ausstellungen und Workshops mit dem Partnerverein „Raum-Zeit-Identität“ aus Szczecin zu traditionellen Handwerkstechniken. So findet einmal im Monat der Kinoabend „Leinwand Oderberg“ statt. Zum zweiten Mal werden im September 2024 mit den „Rathausspielen24“ Künstler und Kulturschaffende das Haus als Spielstätte nutzen können. Künstler aus dem Ort, der Region, Berlin und Szczecin werden sich mit der aktuellen gesellschaftlichen Entwicklung auseinandersetzen. Auch für die kommenden Jahre gibt es noch viele Ideen für Veranstaltungen, Begegnungen und Austausch, weil Dialog uns wichtig ist für das respekt- und friedvolle Miteinander der Menschen. Derer, die hier schon lange leben, derjenigen die hier angekommen sind und jener, welche noch kommen wollen.

Stowarzyszenie Czas Przestrzeń Tożsamość

Stowarzyszenie Czas Przestrzeń Tożsamość tym roku obchodzi 20-lecie swojej działalności na rzecz społeczności lokalnych. Od samego początku nasza praca miała na celu aktywizację społeczną i wzmacnianie poczucia wartości zarówno po polskiej, jak i niemieckiej stronie Odry, w ramach granic Euroregionu Pomerania. Wciąż odkrywamy i przybliżamy miejsca oraz wydarzenia historyczne tego obszaru. Stawiamy kwestię identyfikacji lokalnej w centrum uwagi. Jako profesjonalny i doświadczony zespół angażujemy się w szeroki zakres działań na różnych płaszczyznach, od organizacji spotkań autorskich, debat, wystaw, konferencji, festiwali, seminariów, koncertów po wypracowywanie innowacji społecznych i rozwiązań systemowych w obszarach włączenia społecznego. Przez 20 lat wielokrotnie mieliśmy przyjemność pracować w partnerstwie ze wspólnotami lokalnymi, organizacjami, samorządami i ministerstwami, realizując małe i duże projekty, inicjując i wprowadzając wspólnie zmiany zarówno w małych społecznościach, jak i w skali ogólnopolskiej. Mieszkamy w Szczecinie, więc bardzo ważny jest dla nas aktywny dialog polsko-niemiecki, szczególnie w kontekście Odry i jej delty, jak to nazwaliśmy przed laty.

Wciąż podejmujemy tu nowe projekty i inicjatywy, włączając w to współpracę m.in. z Wolgastem i Oderbergiem. W ciągu dwóch dekad istnienia stowarzyszenie wydało ponad 40 książek, albumów i katalogów dwujęzycznych po polsku i niemiecku. Od lat sadzimy Drzewka Pamięci dla niezwykłych postaci promujących współpracę i zrozumienie międzykulturowe. Naszym celem jest autentyczne propagowanie dwujęzyczności w regionie oraz budowanie partnerskich relacji między społecznościami po obu stronach Odry. Z okazji 20-lecia naszej działalności kontynuujemy wysiłki na rzecz wzmacniania partnerstwa między Oderbergiem a Szczecinem i Wolgastem, przekonani o sile współpracy i dialogu między narodami. Jesteśmy dumni z dotychczasowych osiągnięć i pełni zapału, aby kontynuować naszą misję budowania mostów kulturowych i transgranicznych więzi w Euroregionie Pomerania.

Andrzej Łazowski – prezes • Antoni Sobolewski – wiceprezes
Romana Krzewicka • dr hab. Jerzy Lipczyński • dr hab., prof. US Janusz Mieczkowski
dr inż. arch. Agnieszka Rek-Lipczyńska • Bogdan Twardochleb

Zespół: Aleksandra Bogustawska • dr Włodzimierz Durka • Tetiana Klaban
dr Michalina Kublicka • Malina Rudzka-Mączka • Krzysztof Siewiera • Marta Szczepaniak

Der Verein Czas Przestrzeń Tożsamość

Der Verein Czas Przestrzeń Tożsamość (Zeit Raum Identität) begeht in diesem Jahr das 20. Jubiläum seines gesellschaftlichen Wirkens für die lokalen Gemeinschaften. Von Anfang verfolgte unsere Arbeit das Ziel, die Zivilgesellschaft zu aktivieren und das Wertebewusstsein sowohl auf polnischer als auch auf deutscher Seite der Oder, innerhalb der Grenzen der Euroregion Pomerania zu stärken. Wir entdecken weiterhin Orte und historische Ereignisse in der Region und bringen sie näher. Die Frage nach der lokalen Identität steht im Zentrum unserer Überlegungen. Als professionelles und erfahrenes Team engagieren wir uns in einem breiten Spektrum von Aktivitäten auf verschiedenen Ebenen, von der Organisation von Autorentreffen, Debatten, Ausstellungen, Konferenzen, Festivals, Seminaren und Konzerten bis hin zur Entwicklung neuer gesellschaftlicher, innovativer Ideen und von Lösungen im Bereich der gesellschaftlichen Integration. Seit 20 Jahren haben wir immer wieder das Vergnügen, partnerschaftlich mit lokalen Gemeinschaften, Organisationen, Stadtverwaltungen und Ministerien zusammenzuarbeiten, kleine und große Projekte durchzuführen und gemeinsam Veränderungen sowohl in kleinen Gemeinden als auch auf nationaler Ebene zu initiieren und umzusetzen.

Wir leben in Szczecin, daher ist uns der aktive deutsch-polnische Dialog sehr wichtig, vor allem im Zusammenhang mit der Oder und ihrem Delta, wie wir es?/unseren Wirkungsraum? vor Jahren bezeichneten.

Wir entwickeln von hier aus immer wieder neue Projekte und Initiativen, unter anderem in Zusammenarbeit mit den Städten Wolgast und Oderberg. In den zwei Jahrzehnten seines Bestehens hat der Verein über 40 Bücher, Alben und zweisprachige Kataloge in polnischer und deutscher Sprache veröffentlicht. Seit Jahren pflanzen wir Gedenkbäume für außergewöhnliche Persönlichkeiten, die die Zusammenarbeit und die interkulturelle Verständigung unterstützten. Unser Ziel ist die authentische Förderung der Zweisprachigkeit in der Region und der Aufbau von Partnerschaften zwischen den Gemeinden auf beiden Seiten der Oder. Anlässlich unseres 20-jährigen Jubiläums setzen wir unsere Bemühungen zur Stärkung der Partnerschaft zwischen Oderberg, Szczecin und Wolgast fort, wobei wir von der Kraft der Zusammenarbeit und des Dialogs zwischen den Nationen überzeugt sind. Wir sind stolz auf die bisher erreichten Erfolge und voller Enthusiasmus, unsere Mission kulturelle Brücken und grenzüberschreitender Verbindungen in der Euroregion Pomerania zu bauen, weiterführen zu können.

PROJEKT PATERY OD NOWA

Szczecin, Oderberg 2024

teksty: Romana Krzewicka, Andrzej Łazowski

zdjęcia: Michał Kulik, Andrzej Łazowski, Marcjan Łazowski,

Zdzisław Piotrowski